

Motion till riksdagen 2020/21:159

av **Per Lodenius (C)**

Förvaltning av samfälligheter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av lagen om förvaltning av samfälligheter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Lagen om förvaltning av samfälligheter fungerar inte på ett tillfredsställande sätt i de fall då delägarförvaltning tillämpas. Konsensuskravet innebär att en minoritetsägare, med en mycket liten andel i en samfällighet, med stöd i lagen får en mycket stor makt om man motsätter sig vad andra andelsägare önskar att genomföra. Minoritetsägaren kan förhindra angelägna och av alla andra delägare önskade åtgärder för att hålla en samfällighet i skick. Minoritetsägaren kan också, fortfarande med stöd i lagen, hos Lantmäteriet begära ett delägarmöte eller en förrättning och därmed förorsaka övriga delägare orimligt stora kostnader.

Redan risken för att råka ut för sådana kostnader kan innebära att en samfällighet avstår från att ta initiativ till nödvändiga upprustnings- och underhållsåtgärder. Det här är inte rimligt, vare sig ur demokratisk eller ekonomisk synvinkel. Det kan också i förlängningen få starkt negativa effekter ur hållbarhets- och miljösynpunkt. Här bör det kunna ses över om inte samma beslutsregler som gäller vid föreningsförvaltning även ska gälla vid delägarförvaltning.

På landsbygden finns idag ett stort antal så kallade ”onyttiga samfälligheter”. Det kan handla om en grusgrop där inget grus finns kvar, en källa som sinat, fiskevatten i en sjö som sedan länge försvunnit genom utdikning, en fattighustomt och så vidare. Det handlar alltså om samfälligheter som inte längre har någon funktion och som ingen därför är intresserad av att sköta. Dessa onyttiga samfälligheter bör kunna överlåtas till intresserade delägarfastigheter. Dock är en sådan överlåtelse idag i praktiken omöjlig, då det krävs en lantmäteriförrättning vars kostnader vida överstiger de intäkter som en försäljning skulle inbringa till delägarna. För att göra det möjligt att sälja onyttiga samfälligheter måste istället lagen tillåta ett förenklat och billigare förfarande.

Viss del av det arbete som krävs bör med fördel kunna utföras av de delägare som tillsammans äger samfälligheten. Det kan gälla anskaffandet av delägarnas godkännande av överlåtelsen, bestämmandet av pris och övriga villkor och så vidare. Det enda Lantmäteriet då behöver göra är att ändra uppgifterna i berörda dokument.

Lantmäteriets uppdrag bör till stor del vara att ge service till samhälle och medborgare till rimliga och förutsägbara priser. Så fungerar det inte alltid idag. De avgifter Lantmäteriet tar ut uppfattas ofta varken som rimliga eller förutsägbara. De problem detta medför blir särskilt tydliga på landsbygden. Inte minst då även mindre förändringar idag kräver en lantmäteriförrättning.

Samfällighetsägare, oavsett om de sköter sina samfälligheter genom föreningsförvaltning eller genom delägarförvaltning, har sällan eller aldrig råd att begära en förrättning på de villkor som gäller idag hur angelägna förändringarna än är. Det här leder till att man försöker lösa de problem som uppstår med interna avtal utan att blanda in Lantmäteriet och utan dess vetskap. Det kan i sin tur skapa oreda och kan i många fall leda till en olycklig utveckling utan direkt insyn.

Landsbygden måste ges möjlighet att utvecklas. Lagstiftningen måste därför moderniseras och anpassas efter dagens behov och krav samtidigt som myndigheten blir den serviceorganisation som den med rätt förutsättningar kan och bör vara.

Per Lodenius (C)